

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2026-0000205684

Datum

30 april 2026

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

CZW

Bijlage(n)

3

Aan MBZK
Van D&B

nota

Beantwoording nadere EK vragen over
Wetgevingsresolutie EP inzake wijziging van de EU
Kiesakte

Aanleiding

Op 10 april jl. zijn u door de leden van de BBB-fractie van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Eerste Kamer nadere schriftelijke vragen gesteld over de mogelijkheid van invoering van stemoverdracht in Nederland. Dit naar aanleiding van de wetgevingsresolutie van het EP inzake wijziging van de Europese Kiesakte. Op 6 maart 2026 heeft u eerder gestelde vragen hierover beantwoord.

Geadviseerd besluit

- Graag akkoord op bijgevoegde conceptantwoorden en ondertekening van bijbehorende aanbiedingsbrief aan de Eerste Kamer.

Kern

- Het Europees Parlement heeft een initiatiefwetsvoorstel voor een wetgevings-resolutie tot wijziging van de Akte betreffende de verkiezing van de leden van het EP door middel van rechtstreekse verkiezingen (Europese Kiesakte) aanvaard. Het voorstel biedt leden van het EP die zwanger of onlangs bevallen zijn, de mogelijkheid om het uitbrengen van de stem tijdelijk te delegeren aan een ander lid van het EP.
- Op 16 januari 2026 is hierover een kabinetsstandpunt verzonden aan de Tweede en Eerste Kamer. De leden van de BBB-fractie en het lid van de OPNL-fractie van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Eerste Kamer zagen hierin aanleiding om u vragen te stellen over de mogelijkheid van invoering van stemoverdracht in Nederland.
- Op 6 maart jl. heeft u deze vragen beantwoord. De strekking daarvan was dat het invoeren van stemoverdracht in Nederland niet wenselijk is en niet mogelijk is zonder een grondwetswijziging. De leden van de BBB-fractie stellen u naar aanleiding van de antwoorden nu nadere vragen.
- De commissie BiZa van de Eerste Kamer verzocht u om de vragen binnen vier weken (dus voor 10 mei) te beantwoorden. Hoewel deze deadline helaas niet haalbaar bleek, lijkt het wel netjes en wenselijk de antwoorden op korte termijn te verzenden.

Toelichting

- In Nederland geldt dat volksvertegenwoordigers in verband met zwangerschap en bevalling of ziekte tijdelijk kunnen worden vervangen. Een dergelijke regeling is er voor leden van het EP niet. Voor hen is op dit moment niets

geregeld, dat vormt ook de achtergrond van het EP voorstel en het feit dat Nederland met enige kanttekeningen hierover constructief wil meedenken.

- De leden vragen u of ook in Nederland stemoverdracht mogelijk gemaakt kan worden, omdat dit volgens hen een simpelere oplossing zou kunnen zijn dan tijdelijke vervanging en ook voor andere korter durende verlofvormen (denk aan zorg- en geboorteverlof) een oplossing zou kunnen bieden.
- In uw eerdere reactie heeft u opgemerkt dat invoering van stemoverdracht in Nederland niet wenselijk is en een grondwetswijziging zou vergen. De mogelijkheid tot stemmen betreft een fundamentele en persoonlijke bevoegdheid van de volksvertegenwoordiger en vloeit voort uit het beginsel van het vrije mandaat. Het tijdelijk overdragen van de stem aan een ander lid verhoudt zich hier niet goed mee. Degene aan wie de stem wordt overgedragen heeft bovendien geen democratische legitimatie voor het vertegenwoordigen van degene wiens stem hij overneemt. Daarnaast wordt met stemoverdracht als alternatief voor volwaardige vervanging de suggestie gewekt dat het volksvertegenwoordigerschap kan worden gereduceerd tot het enkel uitbrengen van de stem aan het einde van de besluitvormingscyclus.
- Aanvullend wordt nu gevraagd waarom u geen nader onderzoek naar de mogelijkheid van stemoverdracht in Nederland wenst te doen en naar hoe de huidige vervangingsregeling voor volksvertegenwoordigers werkt. Ook vraagt de BBB-fractie waarom u vasthoudt aan "ouderwetse principes" en of u bereid bent alsnog een grondwetswijzigingstraject te overwegen om zo toch uitbreiding van de vervangingsgronden of stemoverdracht mogelijk te maken.
- U geeft de gevraagde uitleg en beantwoordt de vragen voor het overige negatief. Het kabinet deelt (evenals eerdere kabinetten) het standpunt van de grondwetgever dat het bijzondere en persoonlijke karakter van het ambt en het kiezersmandaat, beperkingen stelt aan de mogelijkheid van tijdelijke vervanging van volksvertegenwoordigers. Hiernaast vindt het kabinet (net als eerdere kabinetten) dat invoering van stemoverdracht in Nederland niet wenselijk en mogelijk is. Nader onderzoek naar de mogelijkheid van invoering hiervan is naar uw mening daarom niet nodig en ook niet opportuun.

Onze referentie
2026-0000205684

Datum
30 april 2026

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Brief antwoord op EK Kamervragen 180512 Wetgevingsresolutie EP inzake wijziging Europese Kiesakte	
2	EK Kamervragen 180512 Wetgevingsresolutie EP inzake wijziging Europese Kiesakte	
3	Beantwoording eerdere EK Kamervragen 179702	